

Mateřská škola Petrov

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

Kluci, holky právě teď učíme se chápat svět

Projednáno na pedagogické radě dne ... srpna 2023
Zpracovala Kateřina Jelínková a kolektiv Mateřské školy Petrov
ŠVP je platný od 1. září 2023 do 31. srpna 2027
č.j. ...

Obsah

Identifikační údaje mateřské školy	str. 3
Obecná charakteristika školy	str. 4
Podmínky vzdělávání	str. 5
Organizace vzdělávání	str. 9
Charakteristika vzdělávacího programu	str. 9
Vzdělávací obsah	str. 11
Po prázdninách do školky	str. 11
Od podzimu do zimy	str. 15
Jsme zvědavé děti	str. 18
Sluníčko u začalo hrát	str. 22
Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	str. 26
Vzdělávání dětí nadaných	str. 27
Vzdělávání dětí od dvou do tří let	str. 27
Evaluační systém	str. 28

1. Identifikační údaje mateřské školy

Název školy: Mateřská škola Petrov
Místo poskytovaného vzdělávání: Nad Roklí 327
252 81 Petrov

Ředitelka školy: Bc. Kateřina Jelínková
Kontakty: telefon: 774 00 60 64
e-mail: materinka@mspetrov.cz
web: www.mspetrov.cz

Identifikační údaje: IČ: 19320574
IZO: 181136350
REDIZO: ...

Zřizovatel: Obec Petrov, Hlavní 30, 252 81 Petrov
telefon: 241 950 648
web: www.petrovuprahy.cz

Typ mateřské školy: s celodenním provozem
Kapacita mateřské školy: 24 dětí
Provozní doba: 7,00 hod - 17,00 hod

2. Obecná charakteristika školy

Mateřská škola Petrov je vybudována jako jednotřídní. Je nově zkolaudována na jaře 2023. Škola stojí uprostřed velké zahrady u hlavní silnice propojující Petrov se sousedními obcemi Davle a Jílové u Prahy. Dopravní dostupnost osobním autem je velice dobře zajištěna, v obci jezdí i autobus a vlak.

Třída mateřské školy je umístěna v jednopodlažní budově s velkými okny vedoucími do zahrady, je vybavena umývárnou s toaletami a sprchovým koutem a multifunkčním prostorem sloužícím jako třída, herna, jídelna, tělocvična či ložnice pro odpočinek dětí. Součástí mateřské školy je také kabinet pro přípravu učitelek, kuchyňka pro přípravu svačin a servírování obědů a technické zázemí.

V prostorné zahradě mateřské školy je plně vybavené dětské hřiště s mnoha herními prvky, pískovištěm, mlhovištěm a zahradním domkem.

Všechny učitelky mateřské školy se snaží o otevřenou komunikaci se všemi účastníky výchovně vzdělávacího procesu – dětmi, rodiči i širší veřejností. Důležité pro nás jsou i partnerské profesní vztahy mezi učitelkami mateřské školy a dalším personálem.

3. Podmínky vzdělávání

3.1. Věcné vybavení

Mateřská škola má jednu třídu předškolního vzdělávání určenou pro 24 dětí. Ve vstupní šatně má každé dítě své místo označené jedinečnou značkou, poličku a ramínko s látkovým vakem. V postranní skřínce jsou umístěny nepromokavé boty a oblečení do deště. Šatna je vyzdobena dětskými pracemi, které si starší děti i samy instalují.

Třída je vybavena novým nábytkem s nastavitelnou výškou, novými pomůckami a hračkami, které jsou dětem na očích a volně přístupné. Pod velkým oknem je lavice na uložení stavebnic či materiálu na výtvarné tvoření. Učitelky mají možnost rozestavení menšího nábytku dle svých představ a vzdělávacího záměru (variabilní stoly, dětské herní koutky). Do budoucna bychom chtěli začít zakládat centra aktivit, polytechnické koutky, hrací koberečky a odpočívací polštáře pro využití ke chvílkám klidu mladších dětí.

Vybavení pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami budeme pořizovat průběžně, jak je které konkrétní dítě bude potřebovat.

Ve třídě je také umístěn pracovní stůl pro učitelku s uzamykatelnými zásuvkami na dokumenty, jež podléhají zákonu o ochraně osobních údajů.

Herna slouží k tělovýchovným chvílkám, větším pohybovým aktivitám a odpočinku mladších dětí. Jsou zde úložné prostory zejména pro lehátka a povlečení dětí, další skříň slouží jako vhodný úložný prostor tělocvičnému náčiní.

Sociální zařízení odpovídá hygienickým normám. U umyvadel má každé dítě svůj ručník, opět označen značkou.

Kolem budovy mateřské školy je prostorná zahrada plná zeleně. Jsou zde zachovány vzrostlé stromy, i jsou vysazené nové. Druhová skladby stromů je pestrá, máme tu lípu, jírovec, javor, jeřabiny i třešně a ořešák. Kolem plotu jsou vysázeny keře a jsou osazeny i okrasné záhony, které pokvetou celý rok. Nejnápadnějším herním prvkem je velká stavba lodě určená k prolézání. Nesmí chybět pískoviště, houpačka – hnízdo, skluzavka ve svahu a pěšinky pro jízdu na odrážedlech a koloběžkách. V horkých letních dnech využijeme mlhoviště. Na vyvýšených záhonech děti budou moci pozorovat výsledky vlastní snahy o pěstování. Všechny hračky a pomůcky jsou uskladněny v zahradním domku. Velký přesah střechy mateřské školy vytváří místo pro případnou práci u stolků.

3.2. Životaspráva

Všem dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava dle rozpisu v jídelníčku. Dopolední přesnídávku a odpolední svačinu připravujeme v naší kuchyňce, obědy jsou dováženy ze ZŠ Davle. Pokud dítě z rozhodnutí lékaře potřebuje dietní stravu, mohou se rodiče domluvit s hospodářkou školní jídelny ZŠ Davle na možnostech stravování. Budeme se snažit o zvýšení podílu syrového ovoce a zeleniny konzumovaného dětmi.

Samozřejmostí je dostatek tekutin během celého dne. Dětem je volně k dispozici džbán s ovocným čajem či šťávou a tekoucí pitná voda. Učitelky mateřské školy podněcují děti k napití vhodnou formou, např. vlastním příkladem.

Při sebeobsluze dětí v postupně rozvíjíme samostatnost jako důležitý předpoklad pro vstup do základní školy.

Pobyt venku je uskutečňován za každého počasí (vyjma prudkého vytrvalého deště, vichřice a velkých mrazů), proto je nezbytně nutné, aby děti byly dostatečně vhodně oblečeny. Snažíme se být s dětmi co nejčastěji venku i odpoledne.

Respektujeme individuální potřebu spánku u dětí. Pokud mladší děti neusnou, mohou si na lehátku prohlížet knížky, skládat puzzle či poslouchat tichou hudbu. Předškoláci (děti ve třetím ročníku mateřské školy) tráví na lehátku slabou půlhodinu, poté následují klidné činnosti u stolů. Většinou se jedná o individuální rozvoj kompetencí potřebných pro školní výuku. Naopak, pokud má předškolák větší potřebu spánku, může si jít kdykoli odpočinout s mladšími dětmi (např. pondělky po náročném víkendu, v alergické sezoně...). Mateřská škola nemá podmínky pro řešení dopoledního spánku dvouletých dětí.

3.3. Psychosociální podmínky

Běžně umožňujeme a doporučujeme postupnou adaptaci dětí na nové prostředí mateřské školy. Začínáme již dnem otevřených dveří, kdy si v červnu přijdou pohrát nově přijaté děti. Z našich zkušeností není vhodné, aby byl rodič v mateřské škole dlouhodobě přítomen, ale je možné si dítě vyzvednout již po chvíli samostatného pobytu a postupně dobu prodlužovat. Tuto pomalou adaptaci nabízíme speciálně mladším, případně citlivějším dětem.

Snažíme se, aby třída byla pro všechny děti místem, kde se cítí bezpečně a kde nalézají kamarády. Pravidelně s dětmi hovoříme o tom, jak je každý člověk jiný, aby děti přirozeně přijímaly jak cizince, tak děti se speciálními vzdělávacími potřebami.

Podporujeme děti v samostatných pokusech a v dokončení započatého záměru. Chválíme být i jen snahu a drobné pokroky dětí. Snažíme se o formativní hodnocení. Nabídka činností je přiměřeně náročná a pro děti prakticky využitelná. Děti s urychleným rozumovým dozráváním, či děti nadané zapojujeme do skupinek se staršími kamarády. V případě zájmu mohou tyto děti dostávat od učitelky mateřské školy další podněty a pobídky nad rámec Školního vzdělávacího programu.

Učitelky mateřské školy znají a respektují potřeby dětí předškolního věku, vydávají srozumitelné pokyny podpořené nonverbálně.

Mateřskou školu vnímáme jako doplněk výchovy dítěte v rodině. Je pro nás důležité, aby se děti i dospělí se cítili v mateřské škole dobře.

3.4. Organizační zajištění chodu Mateřské školy

Denní režim tříd je stabilní, aby si děti mohly zapamatovat návaznost běžných činností, ale dostatečně pružný pro řešení neobvyklých plánovaných i akutních situací. Krátké zdravotně-tělovýchovné chvílky jsou zařazovány minimálně jednou denně, ale spíše vícekrát. Tento základní denní režim se může upravovat dle aktuálních podmínek i momentálních potřeb:

7:00	otevření mateřské školy
7:00 – 8:30	ranní hry, individuální práce s dětmi
8:30 – 8:50	tělovýchovná chvílka, hygiena
8:50 – 9:10	prostírání stolů a svačina

9:15 – 9:45	řízená aktivita dle Třídního vzdělávacího plánu
9:45 – 10:00	příprava na pobyt venku
10:00 – 12:00	pobyt venku
12:00 – 12:30	hygiena, prostírání stolů, oběd
12:30 – 13:00	předávání dětí rodičům
13:00 – 14:30	mladší děti odpočinek, při vstávání protažení a TV chvilka předškoláci relaxace a poté individuální rozvoj, pomoc mladším
14:30 – 15:00	svačina
15:00 – 17:00	spontánní činnosti a aktivity, dle možnosti pobyt venku
17:00	uzavření mateřské školy

Děti mají dostatek času na spontánní hry individuální i skupinové, které hlavně starší děti rozvíjejí i po několik dní. Učitelky upřednostňují pedagogický styl, který počítá s aktivní spoluúčastí dětí, případně rodičů. Materiální zajištění je vesměs nové, budeme průběžně doplňovat, často i ve spolupráci s rodiči.

3.5. Řízení mateřské školy

Paní ředitelka důležité informace sděluje všem učitelkám mateřské školy, případným asistentům i nepedagogickým pracovníkům na krátkých pravidelných pedagogických radách a provozních poradách. Na chodbě před kanceláří je informační nástěnka s aktuálními informacemi.

V mateřské škole panuje přátelské ovzduší, učitelky i s nepedagogickým personálem spolu pracují jako tým.

3.6. Personální podmínky

Provoz mateřské školy zajišťují tři učitelky mateřské školy a dvě nepedagogické pracovnice – kuchařky/uklízečky.

Všechny učitelky mateřské školy mají pedagogické vzdělání a předepsanou odbornou kvalifikaci se zaměřením na děti předškolního věku.

Celkem samozřejmě se do výchovně-vzdělávacího procesu kromě pedagogů zapojují i nepedagogické pracovnice. Hlavně svým celkovým vystupováním jsou dětem dobrým příkladem.

3.7. Spoluúčast rodičů

Snažíme se rodiče zapojovat do všech běžných činností v mateřské škole. Zajímáme se o jejich starosti a radosti. Běžně je informujeme o průběhu dne, o věcech, které se daný den dítěti povedly nebo nepovedly. Připravujeme si tak každodenním stykem půdu pro případné vážnější rozhovory.

Rodič může ihned při příchodu do mateřské školy dovést dítě do třídy, chvíli se tu s ním zdržet, společně si pohrát a uvést dítě v klidu do jedné z částí jeho dne. Stejně tak i při odchodu a loučení dětí vyzýváme rodiče, aby s dítětem dohráli jeho hru.

Samozřejmostí jsou společné schůzky s jednotlivými rodinami. Nejprve v adaptačním období, a poté nad vzdělávacími pokroky dětí. Těchto schůzek se účastní i děti, aby měly možnost se samostatně vyjádřit o tom, co se jim vede.

Třídní vzdělávací plány pravidelně visí v šatně, aby rodiče měli možnost vidět, jakými obory se jejich dítě právě zabývá. Do třídních plánů zapojujeme také podněty ke chvílce společného tvoření v mateřské škole či návrhy na aktivity doma – takové, které může dítě nebo dítě s rodičem vykonávat (výrobky, prohlížení encyklopedií, film nebo návštěvu vhodného objektu).

Včas informujeme rodiče na nástěnkách o všech konaných akcích, které se ve škole odehrávají, důležité informace předáváme i ústně.

Rádi a s nadšením využíváme rodiči nabízené povídání o zaměstnání, exkurzi, vítáme iniciativu rodičů ve sběru tvořivých materiálů i donášku věcí, které již doma neslouží.

Pokud je to pro podporu společného působení na dítě se speciálními vzdělávacími potřebami vhodné, zakládáme i deníček dítěte. Zde pak zaznamenáváme aktivity během dne, postřehy, připomínky.

Rodičům, kteří pečují o nadané dítě umíme poradit, jak jej dále rozvíjet.

Pro dobrou spolupráci s rodiči zařazujeme:

- úvodní schůzku pro rodiče nových dětí,
- hraní nových dětí před nástupem do mateřské školy,
- adaptační schůzky, pokud se vyskytne i menší problém s adaptací dítěte,
- tvořivé odpolední dílny,
- schůzku rodičů předškoláků s Pedagogicko-psychologickou poradnou,
- tripartitní schůzky s rodiči předškoláků (dítě, učitel, rodič) o vzdělávacích pokrocích,
- ukázky práce s dětmi,
- společné besídky a oslavy svátků,
- možnost krátkého pobytu rodiče a dítěte ve třídě, zejména v adaptačním období

4. Organizace vzdělávání

Děti přijímá ředitelka školy při zápisu do mateřské školy. Termín je každoročně mezi 2. – 16. květnem. Konkrétní datum je včas vyhlášeno na webových stránkách mateřské školy www.mspetrov.cz a na vstupních dveřích mateřské školy. Děti jsou přijímány dle vypsání kritérií až do naplnění kapacity mateřské školy. Kritéria vyplývají především z ustanovení školského zákona a doporučení ombudsmana.

Třída mateřské školy je věkově heterogenní, je zapsáno 24 dětí, o které se starají celkem tři učitelky mateřské školy. Jedna učitelka dopoledne, druhá odpoledne a třetí zajišťuje doporučené 2,5 hodinové překrytí. Souběžné působení dvou učitelů mateřské školy (případně učitele a asistenta pedagoga) je zajištěno při vycházkách dětí mimo budovu a zahradu mateřské školy, při exkurzích, návštěvách divadel, výstav nebo výletech. Souběžně také učitelky působí při návratu dětí z pobytu venku, hygieně před obědem, během oběda, při poledním předáváním dětem rodičům a ukládání dětí k odpolednímu odpočinku.

Individuální vzdělávání dětí, které potřebují zvýšenou péči, plánují učitelky mateřské školy pololetně, vždy ve vzájemné spolupráci. Individuální vzdělávací plán dítěte vždy konzultujeme s rodiči dítěte a domlouváme se na společném postupu.

5. Charakteristika vzdělávacího programu

(uplatňované metody a formy práce)

Smysl naší práce vidíme v rozvoji osobnosti každého dítěte. Snažíme se napomáhat mu v chápání okolního světa a podporovat jej v dalším poznávání. Východiskem i cílem naší práce jsou spokojené děti.

Tvorba Školního vzdělávacího programu vychází z filosofie programu Začít spolu. Používáme některé myšlenky, metody a formy práce, ale zatím nechceme tento program přebírat jako celek se všemi jeho prvky. Také je nám blízká konstruktivistická pedagogika s ústřední myšlenkou, že učitel je hlavně průvodce. Zcela v rukou pedagoga je příprava prostředí a rozmanité vzdělávací nabídky.

Vzhledem k heterogennímu složení tříd pracují s dětmi učitelky mateřské školy převážně ve skupinách. Skupiny se utvářejí dle věku dětí, dle jejich individuálních schopností a dle jejich zájmů. Často děti pracují ve dvojicích, kde starší pomáhá mladšímu, nebo mají každý svou část úkolu.

Děti v **prvním ročníku** jsou vedeny zejména k adaptaci na mateřskou školu. Rozvíjíme důvěru dětí při kontaktech s jejich učitelkou mateřské školy. Podporujeme sebevědomé odloučení od rodiny, sociální kontakt s vrstevníky. Motivujeme ke zvládnutí základů sebeobsluhy a k odpovědnosti za své chování (úklid), k rozvoji základních předpokladů pro učení a k osvojení základů pracovních technik (barvení, trhání, stříhání...).

Děti vzdělávající se ve **druhém ročníku** vedeme k upevňování dovedností a znalostí, které se naučily dříve, ke vzájemné ohleduplnosti a přijímání důsledků svého chování. Rozvíjíme předpoklady k učení, volíme náročnější pracovní techniky a postupy, vedeme k pomoci mladším a toleranci mezi kamarády.

Předškolní děti, které absolvují třetí ročník mateřské školy, vedeme k odpovědnosti za své skutky, k přímému a kamarádskému jednání, ke tvoření pravidel a jejich dodržování, k sebehodnocení, ke správné životosprávě (také umění si odpočinout), k samostatnému rozhodování a zdůvodnění rozhodnutí. Učitelka mateřské školy se u předškolních dětí snaží rozvíjet všechny kompetence pro správné a klidné učení, pozoruje přednosti a vnímá nedostatky, které se snaží sama odstraňovat, případně si po konzultaci s rodiči přizve na pomoc odborníky.

Předškolní děti již nemají v režimu dne odpolední spánek – pouze klidný odpočinek na lůžku (s pohádkou, vyprávěním nebo prohlížením knížek, asi 30 minut), a poté následují činnosti, které rozvíjejí předpoklady dětí pro učení (didaktické hry, grafomotorické listy, náročnější výtvarné činnosti atp.)

Chystáme spolupráci se základní školou: předškoláci navštíví hodinu výuky, seznámení s učitelkou před zápisem, rodiče budou mít možnost se s elementaristkou sejit.

Maximálně tím dětem i rodičům usnadňujeme přechod z jedné životní etapy do druhé.

S **děťmi s odkladem školní docházky**, pracujeme podobně jako s předškoláky, navíc se snažíme zaměřit na jejich dočasnou nezralost. Spolupracujeme s Pedagogicko-psychologickou poradnou, která dětem odklad školní docházky doporučila, a zaměřujeme se na kompenzaci těch nedostatků, které jsou uvedeny ve zprávě.

5.1 Třídní vzdělávací programy

Všechny učitelky pracují dle třídních vzdělávacích programů (TVP), které si samy tvoří. TVP vychází se Školního vzdělávacího programu, samotný obsah a forma provedení zůstává na učitelce. V průběhu roku bývají výraznější tyto akce:

- Světýlkový večer
- Mikuláš
- Vánoční zpívání
- Ježíškova nadílka hodným dětem
- Tříkrálové koledování
- Masopustní veselice
- Velikonoce
- Oslava svátku matek
- Mezinárodní den dětí
- Rozloučení s předškoláky

Učitelky ve všech třídách nezapomínají na individuální práci s dětmi, které se věnují zejména v době nižšího počtu dětí v ranních a odpoledních hodinách.

6. Vzdělávací obsah

Naše mateřská škola pracuje formou integrovaných bloků. Děti prostřednictvím těchto bloků získávají potřebné dovednosti, užitečné poznatky, poznávají žádoucí hodnoty a získávají samostatné postoje. Bloky jsou natolik široké a obsáhlé, aby umožnily učitelkám při plánování třídního vzdělávacího programu uplatnit svou tvořivost, ale zároveň poskytovaly dostatek podnětů ke konkrétním činnostem.

Integrované bloky jsou čtyři. Témata v jednotlivých blocích jsou řazena vedle sebe a nejsou míněna jako po sobě jdoucí. Jednotlivá podtémata jsou pouze nabídkou pro realizaci tématu. Učitelky je využívají tak, jak je zrovna třeba. Popřípadě si vytvoří podtémata vlastní. Měly by však zachovat záměr zvoleného integrovaného bloku. Bloky jsou zpracovány společně pro všechny věkové skupiny dětí, avšak nabídka činností může být různá pro různé věkové skupiny ve třídě nebo může být společná a lišit se jen úrovní náročností nabízených činností. Délka trvání jednotlivých bloků je pouze doporučena. Vyžaduje-li to konkrétní situace, může učitelka zvolit téma (podtéma) z jiného bloku. Lépe tak může reagovat na případnou aktuální situaci ve třídě nebo v okolí, popřípadě zohlednit momentální potřeby a zájmy dětí.

Integrovaný blok – Po prázdninách do školky

Téma	Naše školka	Moje rodina	Místo, kde žijeme – dopravní výchova
Podtéma	<ul style="list-style-type: none"> • Hurá do školky • Všichni jsme kamarádi • Naše pravidla • Už to umím • Věci kolem nás • ...	<ul style="list-style-type: none"> • Kdo patří k nám domů • Můj domov • Až budu velký, budu... • Maminka peče závin • Na zahradě • Co najdeme v lese • ...	<ul style="list-style-type: none"> • Okolí naší školky • Obec, ve které žijeme • Dopravní výchova • Bezpečný domov • Žijeme v České republice • Život na venkově a ve městě • ...

(doporučené období září a říjen)

Charakteristika bloku (záměr):

Téma: Naše školka

Téma je zaměřené na vytváření co nejlepších podmínek pro přijetí dětí do kolektivu mateřské školy po prázdninách. Na vzájemné poznávání a vytváření příznivého sociálního klimatu. Budování pozitivních vztahů mezi dětmi navzájem, tak mezi dětmi a učitelkami. Děti se postupně učí respektovat daná pravidla soužití ve třídě.

Neoddělitelnou součástí celého bloku je individuální práce s nově přichozími dětmi. Jejich začlenění do kolektivu. Postupné překonávání eventuálních adaptačních potíží ve spolupráci s rodinou.

Téma: Moje rodina

Děti se postupně seznamují se strukturou rodiny. S jejími jednotlivými členy a vztahy mezi nimi (např. dcera, maminka, babička). Cílem je uvědomění si citových vazeb, respektu, vzájemné pomoci a lásky v rodině. Také se seznámí s profesemi a zaměstnáním rodičů, jakou práci vykonávají a chápat její význam.

Téma: Místo, kde žijeme

V tomto tématu se zaměříme na seznámení s místem a prostředím, ve kterém dítě žije. Cílem je orientovat se v okolí MŠ. Znat základní údaje o České republice. Rozlišovat státní symboly. Vést k národní hrdosti na český stát.

Děti jiných národností mají možnost představit svým kamarádům svou zemi, způsob, jak se tam žije, její vlajku a další znaky. Vést k přijímání a respektování jiných kultur.

V rámci tohoto tématu je zařazená i dopravní výchova.

V této roční době pozorujeme změny v přírodě, které nám přináší končící léto a počínající podzim. Zaměříme se na probíhající práce na zahradách a sadech. Na možnostech zpracování ovoce, zeleniny a jiných plodin.

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- rozvoj základních pohybových schopností v oblasti hrubé motoriky
- rozvoj jemné motoriky, grafomotoriky a manipulace s běžnými předměty
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností spojených s nástupem dítěte do MŠ (sebeobsluha, hygiena, stolování, úklid)
- osvojení si poznatků a dovedností k podpoře bezpečí a osobní pohody
- osvojení si přiměřených poznatků a dovedností při bezpečném pohybu ve městě, orientace v prostoru, v budově MŠ i jejím nejbližším okolí

Dítě a jeho psychika

- rozvoj komunikačních dovedností (verbálních i neverbálních)
- rozvoj slovní zásoby
- získání relativní citové samostatnosti
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti), poznávat své emoce
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj a kultivace mravního vnímání, cítění a prožívání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení

- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla, dopravní značky), rozvoj prostorové orientace, základní matematické, početní a číselné operace

Dítě a ten druhý

- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- seznámení s pravidly chování ve vztahu k druhému
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj kooperativních dovedností
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky pomůcky, rozdělit si úkoly

Dítě a společnost

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí (prostředí MŠ), porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- seznámit se s různými povoláními a profesemi, které lidé vykonávají, znát jejich význam a důležitost pro společnost
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- seznámit se se širším prostředím, v němž dítě žije

Dítě a svět

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- osvojení si poznatků o možných nebezpečných situacích, které mohou nastat a jak se v těchto situacích správně zachovat

Klíčové kompetence (výstupy, resp. obecnější způsobilosti, dosažitelné v předškolním vzdělávání)

Kompetence k učení:

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení

Kompetence k řešení problémů:

- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti

Komunikativní kompetence:

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím

Sociální a personální kompetence:

- si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

Činnostní a občanské kompetence:

- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevědomost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat

Integrovaný blok – Od podzimu do zimy

Téma	Podzimní příroda	Zdraví - to nás baví	Anděl a Vánoce
Podtéma	<ul style="list-style-type: none"> • Změny v podzimní přírodě • Ticho v přírodě • Šikovné ruce • Draci • Co umí vítr a déšť • Dušičky • Svatý Martin • ... 	<ul style="list-style-type: none"> • To jsem já • Jak poznávám svět • Když jsem stonal... • Koho přinesl čáp • Příroda léčí • Čarujeme v kuchyni • Zdravá životospráva • Sportem ke zdraví • ... 	<ul style="list-style-type: none"> • Advent • Mikuláš • Čas dobrých andělů • Vánoce ve světě – skutečný dárek • Narodil se Ježíšek • Umím potěšit • Tři králové • ...

(doporučené období listopad až začátek ledna)

Charakteristika bloku (záměr):

Téma: Podzimní příroda

Téma je zaměřené na pozorování a poznávání přírody, která se v tomto ročním období neustále mění. Podněcovat děti k vnímání těchto změn a hovoru o nich. Rozvíjet u dětí představivost a fantazii. Využít plody podzimu a různých přírodních materiálů k tvořivým hrám i pro netradiční výrobu za použití různých technik.

Seznámení dětí se svatomartinskou legendou. Postava svatého Martina nám přináší příběh o sounáležitosti a pomoci druhému člověku, umožňuje nám prostor pro prosociální citění a lidskou pomoc.

Dušičky – vhodnou formou děti seznámit s těmito svátky a zvyky s nimi spojenými, chápat některé životní zákony a vyrovnávat se s nimi, nebát se hovořit o svých emocích s druhými lidmi, ale i užít si veselí při reji „hrůzostrašných“ masek čarodějnic, upírů či smrtek o Halloweenu .

Téma: Zdraví – to nás baví

Téma je zaměřené na vytváření základních poznatků a návyků zdravého životního stylu. Cílem je seznámit děti se svým tělem. Naučit se správně pojmenovat jeho části a některé orgány. Znat jejich funkce. Vědět k čemu slouží smysly a jak nám pomáhají orientovat se ve světě. Poznat rozdíl mezi nemocí a úrazem. Vědět, co naše zdraví může ohrozit. Seznámit se se základy první pomoci. Jak pomoc přivolat. Vést děti k poznání, že příroda dokáže prospívat našemu zdraví. Mít povědomí jak příroda léčí a uzdravuje. Seznámení s léčivými účinky vybraných bylinek.

Zaměříme se i na pohybové i relaxační aktivity, které zdraví prospívají, a zkusíme pro ně děti získat.

Téma: Anděl a Vánoce

Společně se připravit na vánoční svátky a na jejich hodnotné prožití. Cílem je děti seznámit s různými tradicemi (starobylými i rodinnými). Vytvořit povědomí, jak prožívají vánoční čas lidé v různých částech světa. Vědět, jak můžeme pomáhat lidem nemocným, tělesně postiženým či lidem bez domova. Seznámit se s pojmem charita a vyzdvihnout její význam. Prožít radost z možnosti splnit přání druhým. Návčik a prezentace pěveckého, pohybového a tanečního vystoupení pro rodiče.

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- rozvoj a upevňování základních návyků pro správné držení těla, uvědomění si vlastního těla
- rozvoj a užívání všech smyslů včetně bazálních smyslů (zrak, sluch, čich, hmat, chuť, vnímání dotyku, polohy těla, svalové napětí a uvolnění)
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- rozlišování aktivit zdraví prospěšných a škodlivých
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- upevňování pohybových schopností, ovládnutí pohybového aparátu
- rozvoj jemné motoriky, zvládat manuální činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami a materiály

Dítě a jeho psychika

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování) a kultivovaného projevu
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření), představivosti a fantazie
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- rozvoj paměti
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- vytvářet kritický postoj k reklamě
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- sebeovládání v určitých situacích (např. neprozradí tajemství)

Dítě a ten druhý

- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.) i v širším okolí
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- vnímat co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc
- spolupracovat s ostatními

Dítě a společnost

- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny

- rozvoj společenského a estetického vkusu

Dítě a svět

- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním a kulturním prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, jak toto prostředí ovlivňuje jeho zdraví a fyzickou pohodu
- vytváření elementárního povědomí o širším kulturním prostředí a jeho rozmanitosti

Klíčové kompetence *(výstupy, resp. obecnější způsobilosti, dosažitelné v předškolním vzdělávání)*

Kompetence k učení:

- se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění

Kompetence k řešení problémů:

- si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

Komunikativní kompetence:

- se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)

Sociální a personální kompetence:

- projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost

Činnostní a občanské kompetence:

- se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Integrovaný blok – Jsme zvědavé děti

Téma	Za dlouhých zimních večerů	Cesta do dávných dob	Děti a věda
Podtéma	<ul style="list-style-type: none"> • Pod sněhovou peřinou • Za zvířátky v zimě • Hry na sněhu • Čas na pohádku • Pohádkové bytosti • Zahrajeme si divadlo • Naše knížky • ... 	<ul style="list-style-type: none"> • Jak to bylo v pravěku • Lidé dávných civilizací • Výprava za mamuty • Svět dinosaurů • Kouzla a magie • České pověsti • Masopust • ... 	<ul style="list-style-type: none"> • Ze školky k zápisu • Putování s kapičkou • Pokusy a objevy • Malý konstruktér • Největší vynálezy • Svět pod lupou • Předměty, materiály a jejich vlastnosti • Hodiny a čas • ...

(doporučené období leden až březen)

Charakteristika bloku (záměr):

Téma: Za dlouhých zimních večerů

Téma je zaměřené na čas povánoční. Sledujeme proměny zimního počasí a jeho vlivu na přírodu. Cílem je seznámit děti se způsoby přezimování některých volně žijících zvířat v naší přírodě. Vědět, jak jim můžeme pomáhat, a tím prohlubovat vztah k živé i neživé přírodě.

Při pobytu venku podporovat otužilost dětí a přinášet zkušenosti se sněhem a ledem, včetně specifických činností, jako jsou klouzání, dle možností sáňkování, bobování a bruslení. S tím souvisí znalost dětí o vhodném oblečení a dodržování pravidel chování pro zajištění bezpečnosti a předcházení úrazům. Seznámení s vybranými zimními sporty.

Dále se zaměříme na seznámení dětí s dětskou literaturou. Cílem je hledat v knihách pobavení i poučení. Vědět, jak s knihou zacházet. Tvořivě pracovat s příběhem. Prostřednictvím pohádky seznámit děti s principem dobra a zla, rozlišit dobré a špatné charakterové vlastnosti. Zaměřit se i na dramatickou výchovu, či návštěvu knihovny.

Téma: Cesta do dávných dob

Téma je zaměřené na podpoření zájmu o historii. Poodhalit zaniklý svět dinosaurů, který je pro děti velmi přitažlivý. Svět pravěkých lidí a mamutů. Jejich způsobu života, či způsob života dávných civilizací. Nahlédnout do fascinujících dob kouzelníků, druidů a čarodějů. Také vhodnou formou přiblížit vybrané události či pověsti z českých dějin a poznávat národní historii. Seznámit se s některými řemesly, znát jejich názvy (např. vorař, švec, kočí) a význam. Získat vztah a úctu k dílu předků. Probouzet zájem o lidové tradice a zvyky (masopust, karneval).

Téma: Děti a věda

Téma je zaměřené na seznámení dětí s některými principy vědy a techniky. Na základě vlastních činností získat elementární zkušenosti a poznatky o vlastnostech některých materiálů. Umět odpovědět na otázku *Co to je? Jak to funguje?* (např. oblast mechaniky –

princip páky, kola na hřídeli, kladky...). Cílem je podporovat u dětí zájem, zvědavost a radost z objevování. Vytvářet základy k učení a získávání informací.

Vyzkoušet si pokusy, při nichž dosáhneme překvapivých výsledků pomocí předmětů každodenního života (pokusy s vodou, změny skupenství, pokusy s magnetem, statické elektřiny...). Získávat pozitivní vztah k práci. Učit se řešit problém a nebát se dělat chyby.

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- rozvoj hrubé motoriky při zimních sportovních aktivitách (zimní sporty)
- rozvoj hrubé motoriky, koordinace těla a rozsah pohybu, ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí (např. při hudebně pohybových činnostech a pohybových hrách)
- rozvoj jemné motoriky při konstrukčních a grafických činnostech a při manipulaci s drobnými předměty, pomůckami, náčiním či nářadím

Dítě a jeho psychika

- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému)
- rozvoj paměti a pozornosti, chápat události v souvislostech
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření), představivosti a fantazie
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- vytváření základů pro práci s informacemi
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- uvědomění si časové posloupnosti, příčiny a následku
- pojmenovat některé předměty a jevy ze světa techniky, kterými je dítě obklopeno
- chápat některá schémata, jednoduché návody
- nebát se zeptat, když neví, jak má dál při práci postupovat, nebát se udělat chybu

Dítě a ten druhý

- rozvoj kooperativních dovedností při činnostech souvisejících s tématem
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností

Dítě a společnost

- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije, ale i dob dávnych
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané

Dítě a svět

- vytváření elementárního povědomí o širším kulturním prostředí
- osvojení si elementárních poznatků z historie naší země
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí
- vytváření elementárního povědomí o širším technickém prostředí, o jeho rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

Klíčové kompetence (výstupy, resp. obecnější způsobilosti, dosažitelné v předškolním vzdělávání)

Kompetence k učení:

- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

Kompetence k řešení problémů:

- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost
- užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- nebojí se chybovat

Komunikativní kompetence:

- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

Sociální a personální kompetence:

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla

společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy

Činnostní a občanské kompetence:

- se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých

Integrovaný blok – Sluníčko už začalo hřát

Téma	Jaro přichází	Naše planeta	Těšíme se na prázdniny
Podtéma	<ul style="list-style-type: none"> • Přišlo k nám jaro • Roční období • Svátky jara - Velikonoce • Ve vajíčku • Za zvířaty na statku • Život v lese, na louce a u vody • Přiletěli čápi • Jarní kvítí • Šel zahradník • Včeličky • Ze starého nové • Maminka má svátek • ... 	<ul style="list-style-type: none"> • Vesmír • Prstem po mapě • Země světa • Lidé celého světa • Cizokrajná zvířata • Příběhy ze ZOO • Tajemství oceánů a moří • Jak cestujeme na dlouhé vzdálenosti • ... 	<ul style="list-style-type: none"> • Den dětské radosti • Pojedeme na výlet • Co už vím a znám • Kam pojedeme o prázdninách • Kamaráde pozor dej, nebezpečí předcházej • Loučení • ...

(doporučené období duben až červen)

Charakteristika bloku (záměr):

Téma: Jaro přichází

Téma je zaměřené na vnímání změn v přírodě v jarním období. Cílem je vést děti k chápání časového sledu ročních období (kalendář přírody). Uvědomit si, jak se mění podmínky pro rostliny, zvířata i pro člověka. Rozvíjet a prohlubovat poznatky o domácích a hospodářských zvířatech a jejich mláďatech, o jejich užitku a způsobu života. Seznámit se s některými jarními květinami. Při pobytu venku hledat první jarní kytičky. Prakticky si ukázat, jak klíčí semínko (řeřicha, hrách). Seznámit se s různými ekosystémy (les, louka, rybník) a volně žijícími zvířaty. Znat rozdíly mezi živou a neživou přírodou.

Učit děti chovat se ekologicky, všimnout si významu zeleně a čistoty životního prostředí. Upozornit na důležitost třídění odpadu a jeho následné recyklace. Během celého tématu posilovat kladný vztah k přírodě.

Na jaře slavíme hned dva tradiční svátky – Velikonoce a pálení čarodějnic. Seznámíme děti s původem těchto svátků a se zvyky s nimi spojenými. Velikonoce nejsou jen svátkem hodování, ale mají i duchovní dimenzi, poselství lásky, víry a naděje, symboliku nového života. Děti se spolupodílí na výzdobě školky, zdobíme vajíčka, vyrábíme drobné dárečky.

V této době slavíme Den matek – maminky mají svátek a mi si připomínáme, jak moc je máme rádi. Připravujeme pro ně drobné pohoštění, učíme se básničky a písničky o maminkách, vyrábíme drobné dárečky. Nesmíme však zapomenout ani na tatínky a ostatní členy rodiny.

Téma: Naše planeta

Téma je zaměřené na základní vytvoření povědomí dětí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou i neživou přírodou, lidmi, společností a planetou Zemí. Nahlédnou do tajů vesmíru. Mít základní poznatky o existenci jiných států, národů a kultur. Znat typické znaky některých významných národů (přírodní podmínky, oblečení, zvyky, strava, stavby). Vědět, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky, a že je možno se jim učit. Poznat exotická zvířata a rostliny vyskytující se na souši i ve vodě.

Uvědomovat si, že svět přírody a lidí na různých částech naší planety je různorodý a pestrý, a ne vždy šťastný. Respektovat, že je třeba šetřit se zdroji (např. vypínat po sobě vodu, zhasnout světlo) zacházet šetrně s materiály i přírodním prostředím.

Téma: Těšíme se na prázdniny

Téma je zaměřené na počínající příchod léta, prázdnin a končící školní rok. Zaměříme se na venkovní pohybové aktivity. Oslavíme Den dětí. Zrekapitulujeme znalosti a dovednosti, které děti nabyly v průběhu školního roku. Připravíme se na rozloučení s předškoláky.

Než se před prázdninami rozloučíme, připomeneme si, jak se bezpečně chovat v neznámém prostředí a jak se vyhnout nebezpečí. Po případě, jak přivolat pomoc. Seznámíme se se systémem záchranných složek. Připomeneme si, jak chránit své zdraví a předcházet úrazům při letních aktivitách.

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- podpora spontánních pohybových aktivit při pobytu venku
- zdokonalování v oblasti hrubé motoriky, základy sportovních dovedností
- automatizování již naučených pohybů v oblasti hrubé motoriky, orientace v prostoru při různých společných hrách
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- zdokonalování v oblasti jemné motoriky a grafomotoriky

Dítě a jeho psychika

- zdokonalování řečových schopností a jazykových dovedností
- zdokonalování komunikačních dovedností a kultivovaného projevu
- rozvoj zájmu získávat nové informace ze života rostlin, živočichu a jejich společenství (např. ze života včel, mravenců, co je to symbióza)
- uvědomovat si vztah ročních období i jejich typické znaky a jejich vliv na některé děje v přírodě i v životě lidí
- rozvoj, zpřesňování kultivace smyslového vnímání, rozvoj paměti a pozornosti
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit

- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (seznámení se s mapou)
- vytváření základů pro práci s informacemi (práce s encyklopediemi)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- získávat schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Dítě a ten druhý

- upevňování interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- upevňování již získaných prosociálních postojů a prosociálního chování
- rozvoj vzájemné spolupráce při společných činnostech a hrách

Dítě a společnost

- upevňování si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- upevňování základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- poznávání jiných kultur a národností, tolerance a respektu k nim
- vnímat a přijímat základních hodnot naší společnosti

Dítě a svět

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí
- pochopení důležitosti ochrany životního prostředí v celosvětovém měřítku
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při vytváření zdravého a bezpečného prostředí

Klíčové kompetence (výstupy, resp. obecnější způsobilosti, dosažitelné v předškolním vzdělávání)

Kompetence k učení:

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých

Kompetence k řešení problémů:

- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit

Komunikativní kompetence:

- komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

Sociální a personální kompetence:

- se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout
- je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem

Činnostní a občanské kompetence:

- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

7. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

7.a. Podpůrná opatření 1. stupně a způsob jejich zavádění

Podpůrná opatření mají zajistit dětem kompenzaci obtíží. Jedná se o individualizaci přístupu k dítěti, které vykazuje **mírné obtíže ve výchově a vzdělávání** a přípravu Plánu pedagogické podpory. Úpravy mohou zohledňovat zdravotní stav dětí (i přechodný), vnímají jejich kulturní prostředí nebo odlišné životní podmínky. 1.stupeň podpůrných opatření zajišťují, na základě své pedagogické diagnostiky, učitelky mateřské školy samostatně. Společně nadefinují problém ve výchovně vzdělávacím procesu dítěte a navrhnou způsoby řešení. Plán pedagogické podpory se vypracovává na dobu maximálně tří měsíců a je průběžně po cca 14 dnech vyhodnocován a stává nedílnou součástí dokumentace dítěte. Zákonní zástupci jsou učitelkami mateřské školy informováni.

Možná podpůrná opatření lze rozdělit na úpravu organizace a metod výuky, úpravu obsahu vzdělávání, hodnocení, zajištění pomoci dalších odborných pracovníků a kompenzační pomůcky. V případě potřeby se podpora týká i třídního kolektivu, jehož je dítě se speciálními vzdělávacími potřebami členem. Metodickou podporu mnohdy potřebují i rodiče, kteří žádají radu, jak mají s dítětem postupovat v rámci domácí přípravy.

Východiska pro nastavování podpůrných opatření 1.stupně jsou pozorování během celého dne, rozhovor s dítětem (pokud je to možné) a s rodičem, prověřování znalostí a dovedností, analýza procesů, výkonů a výsledků dětských činností. Důležitá je analýza dosavadního pedagogického postupu.

Metody pedagogické práce při zavádění podpůrných opatření 1. stupně vycházejí z obecných didaktických zásad, reflektují možnosti a potřeby dítěte, rozvíjejí preferované učební styly, respektují specifika dítěte a jeho nadání. Jsou zaměřené na rozvoj vnímání, paměti a na řešení problémů. Mají opakovací a procvičovací charakter. Musí aktivizovat a motivovat dítě v jeho pracovních návycích. Vždy je nutné zdůraznit individuální přístup k dítěti a individualizaci. Můžeme:

- hledat vhodné strategie učení dítěte,
- využít vyšší míru pozorování a záznamy těchto pozorování,
- identifikovat oslabené oblasti dítěte,
- zadávat dílčí úkoly rozvíjejících oslabené schopnosti dítěte,
- využívat vhodné pomůcky,
- zadávat dítěti individuální obtížnosti úkolů se zaměřením na motivační aspekt,
- ověřovat porozumění úkolu,
- poskytnout dítěti opakovaný individuální výklad,
- zvýšit dohled nad dítětem,
- poskytnout dítěti vyšší míru podpory spojenou s pozitivním posilováním,
- tolerovat tempo dítěte,
- spolupracovat s rodiči a přesně definovat doporučení pro domácí přípravu, zaměřenou na rozvoj poznávacích funkcí.

Při práci s nadanými dětmi upravujeme **obsah a výstupy** vzdělávání. Dílčí výstupy obohacujeme nad rámec Školního vzdělávacího programu, nejčastěji podle charakteru nadání dítěte. Cílem je obohatit dítě o další informace, stimulovat objevování a vyhledávání dalších souvislostí a vazeb, které vzdělávání nabízí.

Pracujeme s motivační složkou **hodnocení**, snažíme se postřehnout specifika dítěte a do hodnocení promítnout jeho osobnost.

7.b. Podpůrná opatření 2. – 5. stupně

Podpůrná opatření vyšších stupňů zahrnují pomoc školského poradenského zařízení.

Pokud námi poskytovaná podpůrná opatření nevedou k úpravě vzdělávání dítěte a k pozitivní změně, požádají učitelky mateřské školy (nejpozději do tří měsíců) zákonného zástupce dítěte o návštěvu školského poradenského zařízení. Podpůrná opatření pak poskytujeme na základě diagnostikovaných speciálních vzdělávacích potřeb dítěte a doporučení školského poradenského zařízení.

Sestavení Individuálního vzdělávacího plánu dítěte je v kompetenci třídních učitelek.

7.c. Jazyková příprava cizinců

Pokud by se v třídním kolektivu vyskytlo větší množství dětí – cizinců, zřídíme skupinu pro bezplatnou jazykovou přípravu cizinců pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. Pokud posoudíme potřebnost jazykové podpory i jiného dítěte, můžeme jej zařadit do skupiny rovněž. Při menším množství pracujeme s dětmi – cizinci individuálně. Soustavným pedagogickým působením se snažíme umožnit plynulé zapojení do školní výuky.

8. Vzdělávání dětí nadaných

V předškolním věku děti procházejí obdobím nerovnoměrného a skokového vývoje. Často je naším úkolem odlišit akcelerovaný vývoj v určité oblasti od skutečného nadání dítěte. Dítě, které vykazuje známky nadání, nadále podporujeme především zapojováním do her a práce starších dětí a předkládáním úkolů nad rámec Školního vzdělávacího programu. Uvědomujeme si, že existují různé druhy nadání, snažíme se vytvořit prostředí, kde se tato nadání mohou projevit, uplatnit i dále rozvíjet.

Vzděláváním těchto dětí se snažíme, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu. Pokud se jedná o nadprůměrnou úroveň rozumových schopností (inteligenci), odesíláme děti k vyšetření do Mensy (mezinárodní organizace sdružující lidi s IQ nad 130).

9. Vzdělávání dětí od dvou do tří let

Při přítomnosti dětí mladších tří let probíhají vzdělávací činnosti ve třídě v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí. Učitelka mateřské školy uplatňuje k netříletému dítěti laskavě důsledný přístup.

V mateřské škole jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.

Mateřská škola není vybavena prostory pro klidný dopolední odpočinek netříletých dětí.

10. Autoevaluace a hodnocení výsledků vzdělávání

10.1. Škola

Mateřská škola evaluuje svoji činnost a svůj Školní vzdělávací program každoročně, zpravidla na konci školního roku. K evaluaci se vyjadřují obě učitelky a ředitelka. Vycházejí ze zkušeností daného období.

Hodnotí cíle a záměry, vznášejí požadavky na doplnění ŠVP, hodnotí vzdělávací podmínky (ve všech bodech uvedených výše), vzdělávací proces, integrované bloky a výsledky vzdělávání u vybraných dětí. Tyto podněty ředitelka zpracovává a snaží se průběžně zlepšovat činnost školy a upravuje ŠVP pro následující roky.

Evaluaci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) a míru využití získaných poznatků provádíme před sestavením plánu na další období.

Spolupráci se základní školou, pedagogicko-psychologickou poradnou, příp. dalšími institucemi hodnotíme jedenkrát ročně.

10.2. Třída

Učitelky evaluují společný třídní vzdělávací plán ihned po skončení projektu. Průběžně hodnotí vzdělávací proces, projekt, práci dětí a jejich pokroky jakoukoli formou, která je přehledná a učitelkám se s ní dobře pracuje. Je nutné, aby výsledky své evaluace sdílela všechny kolegyně ve třídě. Z výsledků evaluace vychází všechny tři učitelky při tvoření dalších třídních vzdělávacích plánů a to tak, aby se snažily posílit nedostatky a kladly důraz na harmonický rozvoj dětské osobnosti.

10.3. Individuální zpětná vazba

Sebehodnocení pedagogů je průběžné. Kdykoli je možné požádat druhou učitelku či ředitelku o podání zpětné vazby na svoji činnost. Zpětná vazba má být pravdivá, má zohledňovat klady i zápory práce, měla by být co možná nejokamžitější a je důvěrná. Ten, kdo dává zpětnou vazbu, se snaží napomoci ke zlepšení práce hodnoceného. Ten, kdo je hodnocen, by se měl vyvarovat vysvětlování důvodů, proč dané věci udělal tak, jak je udělal (pokud není o toto požádán).

Hlavním hodnotitelem sama sebe jsem většinou já sám.

10.4. Děti

Necháváme dětem možnost hodnocení dětí sebou samými (při povedených i nepovedených činnostech). Dítě by mělo vždy vědět, že i přes jeho chyby si ho ostatní váží. Mělo by si umět své poklesky připustit a zhodnotit, umět chybu napravit. Je třeba umět dítě povzbudit a nenechat ho ve smutku dlouho. Nezdařené dílo není důvodem k pláči, ale k rychlé opravě. Nechme dítěti možnost své věci, díla i své chování opravit hned, jakmile je k tomu chuť.

10.5. Portfolio dítěte

Výsledky vzdělávání každého dítěte hodnotíme průběžně, záznamy o vzdělávacích pokrocích pořizujeme nejméně třikrát ročně, nebo dle potřeby. Minimální portfolio dítěte, které si učitelky vedou, se tak skládá z obrázků (nejlépe postavy) na začátku, uprostřed a na konci školního roku a ze záznamů o velkých vývojových skocích nebo překvapivých vzdělávacích posunech. U nejstarších dětí ukládáme i první pokusy o autoevaluace.

Dejme si pozor na děti, které jsou tak hodné, až o nich nic jiného nevíme.